

Fylkesmannen i Oppland
ved Harald Klæbo
Serviceboks, 2626 Lillehammer

31. desember 2007

Høringsuttalelse Forvaltningsplan for Jotunheimen nasjonalpark

Norsk organisasjon for terrengsykling – NOTS

Kort introduksjon av NOTS

Norsk organisasjon for terrengsykling (NOTS) arbeider for norske terrengsykklister rettigheter. Dette gjør vi ved å sikre en bærekraftig utvikling for friluftaktiviteten gjennom blant annet å oppfordre sykklister til å ta særlig hensyn til naturen og andre brukere av denne. I de store byene eksisterer det i dag et nært samarbeide med lokale forvaltningsmyndigheter som blant annet innebærer holdningsskapende arbeide blant terrengsykklister og vedlikehold av traséer.

NOTS besitter betydelig kompetanse om terrengsykling, både når det gjelder samspill mellom natur og andre brukere av denne, samt terrengsykklisters adferd og sportens utvikling. Dette er kunnskap som vi mener forvaltningsmyndighetene kan ha stor nytte av i arbeide med forvaltningsplaner for verneområder.

Terrengsykling generelt

Terrengsykling er et relativt nytt innslag i friluftslivet i Norge, og har vokst gjevnt og trutt siden starten på tidlig 90-tall. Som en ny og relativt ukjent form for friluftsliv, har aktiviteten forståelig nok blitt møtt med mye skepsis, og terrengsykklister mange av argumentene mot sporten er av lite rasjonell karakter, eller er lite basert på fakta. Veksten i terrengsykling er i hovedsak konsentrert til utfartsterrenget rundt de store byene samt de alpintanlegg som har åpnet for heisbasert utforsykling i sommersesongen.

De ytterst få terrengsykklister som tar seg ut i den norske fjellheimen gjør dette for å oppsøke de samme verdiene som alle andre brukere - mosjon, frisk luft og naturopplevelse. Mange av oss er sterkt engasjert i naturvern, og sporten tiltrekker mange yngre brukere, og fungerer således som rekruttering til den generasjon som skal bruke, men også ivareta naturen rundt oss i fremtiden.

Restriksjoner

Norske myndigheter har klokkelig satt begrensinger på sykling i naturvernområder. Friluftsløven gir anledning til å sykle over alt over tregrensen, også utenfor stier og veier, noe som ikke er forenlig med vern av sårbar natur, og myndighetene har satt klare begrensinger på at denne aktiviteten skal kanaliseres til opparbeidede traseer som tåler sykling.

Høringsframlegget

NOTS har lest ”Framlegg til forvaltningsplan for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde”

Vi støtter følgende utsagn:

Norsk Organisasjon for Terrengsykling
Postboks 7079, St. Olavs plass
N-0130 OSLO
Epost: kontakt@nots.no

Avd. Trondheim:
Norsk Organisasjon for Terrengsykling
c/o Geir Kjosavik
Hårstadryggen 25, 7092 TILLER
Epost: geir.kjosavik@nots.no

www.nots.no

”Dersom «nye» måtar å ferdast i naturen på (t.d. sykling) kjem i konflikt med det tradisjonelle friluftslivet, må dei nye måtane vike.”

”Sykling, hundekøyring og bruk av hest er aktivitetar som avgrensa omfang er lite konfliktfylt”

”Riding og terrengsykling kan gje uheldig slitasje på vegetasjonen. Hest kan rive ned vardar. Både sykling, bruk av hest og bruk av hundespenn er aktivitetar som også kan kome i konflikt med turgåarar.”

Framleggets forfattere er her enige med NOTS i at det ikke finnes dokumentert grunn for å forby sykling langs stiene i Jotunheimen. Når det likevel konkluderes med at stisykling skal forbys, antar vi man legger et slags ”føre var”-prinsipp til grunn her. Som resultat stenges en liten og harmløs brukergruppe ute med begrunnelsen at denne gruppen kan forårsake skader og konflikter dersom den får vokse. Som syklistene finner vi dette urettferdig og lite virkningsløst for å bevare Jotunheimen som verneområde. Fra vårt ståsted vil det være mer logisk at man tillater sykling som tidligere, i alle fall langs det offisielle stinettet og så heller griper inn dersom dette blir et problem, noe som NOTS med sin kunnskap om terrengsykling finner svært lite sannsynlig.

Det første av de fire siterte utsagnene sier jo nettopp dette, at den nye formen for friluftsliv må vike dersom den ikke kan eksistere sammen med mer tradisjonelle former. Likevel går forslaget inn for et totalforbud mot sykling på stier til tross for at slike konflikter ikke er dokumentert og antas å eksistere i lite omfang.

Videre sier fremlegget at:

”Det er få stader som er eigna for sykling i verneområda, og få folk sykklar her i dag.”

Hvilket terreng som er ”eigna for sykling”, defineres ofte svært forskjellig hos terrengsyklistene i forskjell til dem som ikke tar del i denne formen for friluftsliv. Uansett, dersom forvaltningsmyndighetene mener at terrenget er uegnet for sykling, stiller vi oss uforstående til nødvendigheten av et forbud.

”Men i større omfang vil det kunne oppstå slitasjeskader på vegetasjon og stiar,..”

Det er gjort mange internasjonale undersøkelser på terrengslitasje fra ulike brukergrupper i mange typer terreng. Disse undersøkelsene konkluderer i hovedsak med at syklistene og fotgjengerne kan sidestilles mhp. terrengslitasje, mens hester stiller i særklasse. Med mindre Fylkesmennene sitter med dokumentasjon for at Jotunheimen er et unntak i så måte, er dette en uttalelse som går på tvers av det som finnes av vitenskapelig underlag.

”...og syklistar kjem oftast i konflikt med dei som er på fottur. ”

Etter de erfaringer NOTS har gjort i sitt arbeide for å motvirke konflikter mellom syklistene og fotgjengerne er det i hovedsak langs grusveier at dette er et problem. Her oppnår syklistene langt større hastighet enn fotgjengerne, som ofte går flere i bredden. NOTS finner det derfor noe paradoksalt at forbudet skal gjelde der grunnlaget for konflikter er minimalt, langs stier i kronglete, oversiktlig fjellterreng, og tillate aktiviteten der grunnlaget for konflikter er størst.

Konklusjon / forslag til justering av forvaltningsplan

Siden høringsfremlegget ikke fremmer begrunnede argumenter for at terrengsykling utgjør noen ulempe for naturen eller dens brukere i Jotunheimen, foreslår vi at traséer godkjent for sykling utvides utover hva som er foreslått. NOTS tilbyr i såfall samarbeide med forvaltningsmyndighetene i å evaluere terrengsyklingens utvikling i Jotunheimen og bistå med innsikt og kompetanse i et strategisk samarbeide. Vi tror at Jotunheimen og dens brukere er bedre kjent med et faglig samarbeide mellom forvaltningsmyndigheter og landets terrengsykkelektspertise enn et generelt forbud som vanskelig lar seg håndheve.

Vi understreker at sykling i Jotunheimen gjerne krever en del ferdigheter, erfaring og planlegging. De som velger å sykle i Jotunheimen vil som regel være erfarne turfolk med respekt for fjellet, flora, fauna og andre som ferdes i naturen.

Våre forslagsalternativer er:

- a) Alle merkede DNT-stier i Jotunheimen tillates for sykling, men sykling forbyes utenfor stiene. Dette er allerede en innskrenkning i forhold til friluftsløven som gir syklist adgang til å ferdes hvor som helst over tregrensen.

- b) Sykling tillates langs følgende stier:
 1. Stiene fra Sognefjellshytta og Krossbu over Rundhaugan, ned Vetle Utnedalen og til Skogadalsbøen. Strekingen over Rundhaugan ligger inne i nasjonalparken.
 2. Skogadalsbøen – Storutla – Gravdalen – Leirvassbu. Strekingen gjennom Gravdalen ligger inne i nasjonalparken.
 3. Leirvassbu – Visdalen – Spiterstulen. Nesten hele strekingen ligger inne i Nasjonalparken.
 4. Spiterstulen - Veslgluptjønnen – Glitterheim. Nesten hele strekingen ligger inne i Nasjonalparken.
 5. Glitterheim – Tjønnolet – Russvassbu. Hele strekingen ligger inne i nasjonalparken.
 6. Leirvassbu – Øvre Høgvagltjønnen – Langvatn – Olavsbu. Neste hele strekingen ligger inne i nasjonalparken.
 7. Olavsbu – Store Mjølkedalsvatet – Mjølkedalen – Fondsbu. Strekingen frem til Mjølkedalen ligger inne i nasjonalparken.
 8. Olavsbu – Rauddalen – Veslådalen – Gjendesbu. Hele strekingen ligger inne i nasjonalparken.
 9. Stiene fra stikryss vest og øst for Geithøe og sør- og sørøstover mot Bygdin og Gjendesbu. Ca 1km av hver av stiene ligger inne i nasjonalparken.
 10. Sti fra stikryss vest for Snøhølsvatn – stikryss ved Geithøe. Hele strekingen ligger inne i nasjonalparken.
 11. Gjendesbu – Storodalsbua. Hele strekingen ligger inne i i nasjonalparken.
 12. Storodalsbua – Memurutunga – Memurubu, både over Lågtunga og gjennom Memurudalen. Hele strekingen ligger inne i nasjonalparken.
 13. Alle grusveier, traktorveier og andre traséer som brukes av motorisert fremkomstmiddel, men som er stengt for allminnelig kjøring.

Disse valgene er valgt ut fra tre kriterier:

- Traséer som er syklet og innrapportert som fine turer på sykkel.
- Traséer som ikke er kjent syklet før, men erfarne syklister har gått og mener egner til sykling.
- Traséer som vi ikke har erfaringsgrunnlag for og vil være forbindelsesruter mellom andre foreslåtte traséer

Med hilsen

Geir Kjosavik
Nestleder, Norsk organisasjon for terrengsykling
(geir.kjosavik@nots.no, mobiltilf: 930 95 935)

□ÿ